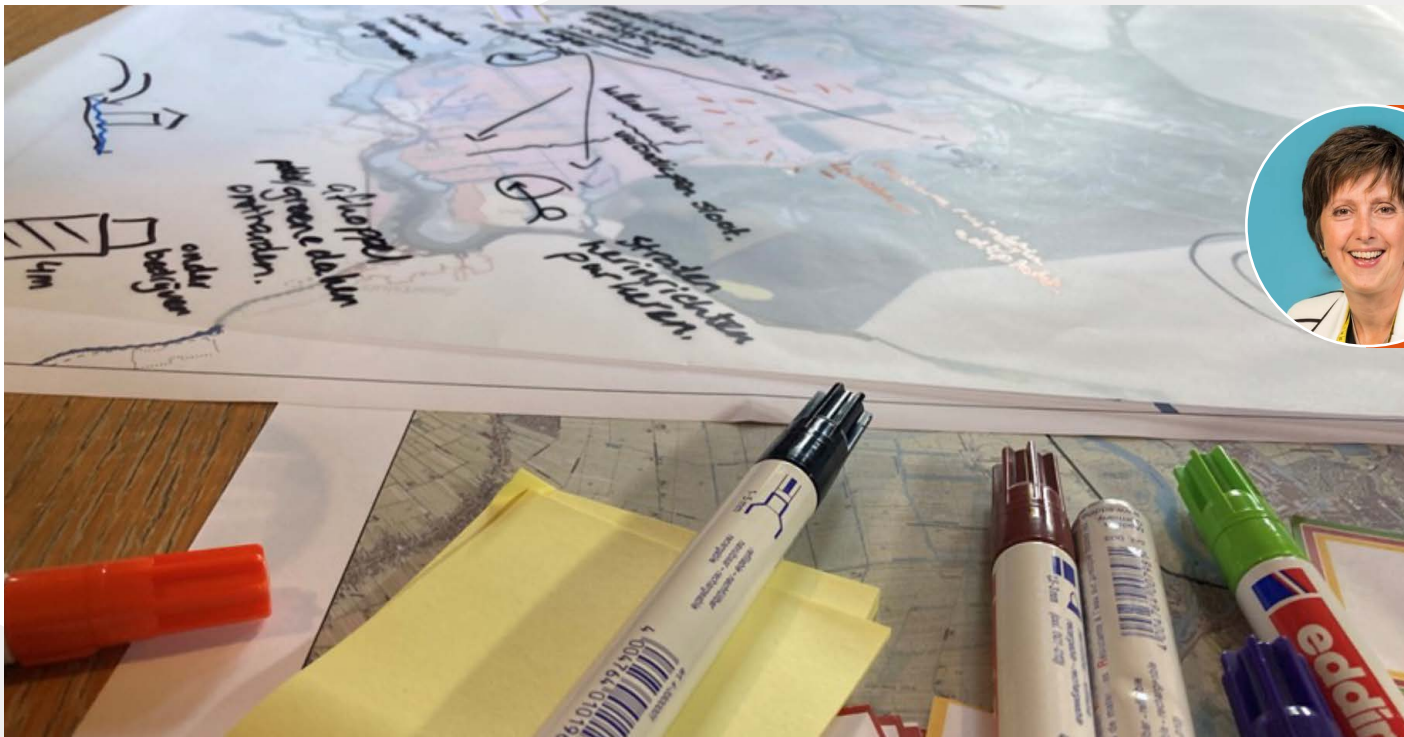

Regionale Sponsstrategie Zwolle: **een gezamenlijke basis bij spannende keuzes**

Leven met te veel en te weinig water. Dat is het thema van het Nationaal Deltacongres op 14 november a.s. in Almere. Het is ook speerpunt in de Regionale Sponsstrategie, onderdeel van de verstedelijkingsstrategie van NOVEX-regio Zwolle. Gericht op het opnemen, vertragen en vasthouden van water. Infram is als consortiumpartner betrokken bij de uitwerking van het programma dat door Provincie Overijssel en Waterschap Drents Overijsselse Delta gezamenlijk wordt getrokken, in opdracht van de regio Zwolle. Een praktijkvoorbeeld van een netwerkaanpak voor klimaatadaptatie die aanslaat.

“Door nu tijd te nemen om inzichten te delen over het gebied en de klimaatopgave zijn de partijen straks voorbereid om bij concrete ontwikkelingen de goede dingen te kunnen doen.”

- Petra

en bodem als basis. Focus ligt op het versterken van de sponswerking van het gebied. Door in bepaalde delen van de regio water langer vast te houden en te infiltreren in droge gebieden. Maar ook door waterlopen meer ruimte te geven en het waterbergend vermogen in steden, dorpen en het landelijk gebied te vergroten.”

Doorleven van het gebied

Water trekt zich niets aan van gemeente- en stads-grenzen. Daarom is binnen de Regionale Sponsstrategie de regio in 8 verschillende stroomgebieden verdeeld. Elk gebied heeft zijn eigen karakteristieken, kwaliteiten en uitdagingen. Volgens Petra van den Brand, consortiumpartner namens Infram, is het zorg-

Slim voorsorteren op extremen

Dat het natter, heter en droger wordt in Nederland is een feit. Elk jaar tikken we nieuwe records aan en neemt de overlast door extreme weersomstandigheden toe. Ook in Zwolle en omgeving, waar veel water om- en doorheen gaat. “Bij extreme regenval zorgt al het stijgende water van de omliggende rivieren voor wateroverlast in nabijgelegen steden en dorpen. Maar ook in het landelijk gebied. Willen we als regio onze bouwambities realiseren, 50.000 woningen vóór 2040, dan is het zaak slim voor te sorteren op toekomstige klimaateffecten”, stelt programmamanager Renske Graafland. “We lopen tegen de grenzen van het systeem aan. En tegen eigen grenzen; wat accepteren we wel en wat niet? Dat betekent dat we bij de ontwikkeling van

plannen voor de toekomst, naar de kwetsbaarheid van de systemen moeten kijken, in relatie tot de opgaven en behoeften die er zijn. In samenwerkingsverband, over organisatie- en gebiedsgrenzen heen, met water

Renske Graafland (Provincie Overijssel) en **Stephanie van Schaik** (Waterschap Drents Overijsselse Delta) zijn de programmamanagers van de Regionale Sponsstrategie, een systeemprogramma dat klimaateffecten in de verre toekomst (2100) wil vertalen naar een klimaatrobuuste aanpak voor het stedelijk en landelijk gebied in de regio Zwolle. In het programma participeren 22 gemeenten, 4 provincies en 4 waterschappen. Omgevingsmanager **Petra van den Brand** (Infram), is samen met consortiumpartners Buro MA.AN en HydroLogic, betrokken bij de uitwerking van de Regionale Sponsstrategie in 8 stroomgebieden. Per stroomgebied wordt vanuit de geschiedenis van het gebied (water en bodem), de huidige situatie én de uitdagingen en opgaven (nu en in de toekomst), in kaart gebracht hoe de sponswerking kan worden vergroot.

“Kijk naar de context en complexiteit van het hele systeem en grijp niet standaard naar technische oplossingen.”

- Renske

vuldig in kaart brengen daarvan, voorwaarde om over toekomstige maatregelen of systeemaanpassingen na te denken. “Het is essentieel om de lange termijn klimaatopgave te plaatsen in de historie van een gebied. We zien in de verschillende gebieden dat we van een dynamisch natuurlijk systeem, naar een strak gereguleerd systeem zijn gegaan, dat ons kwetsbaar maakt voor klimaatverandering. Vanuit de historie en klimaatopgave kijken we per deel van het gebied hoe je

de sponswerking kunt vergroten. Ook verkennen we wat dat kan betekenen bij concrete gebiedsontwikkelingen. Dat doen we als consortium in verschillende sessies met betrokken partijen: vertegenwoordigers van provincie(s), gemeenten en waterschap(pen). We merken in elke sessie dat het écht doorleven van het gebied en de opgave, bijdraagt aan eigenaarschap. En ook urgentiegevoel met zich meebrengt. We zien meer begrip en uitwisseling tussen verschillende partijen.”

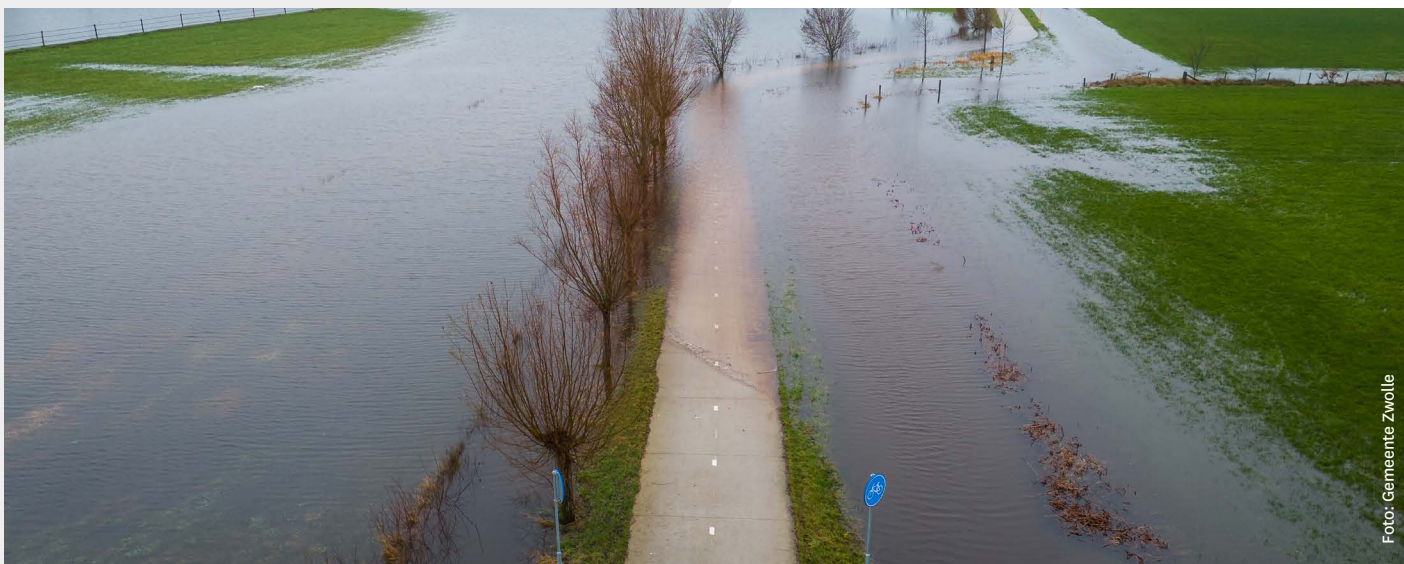
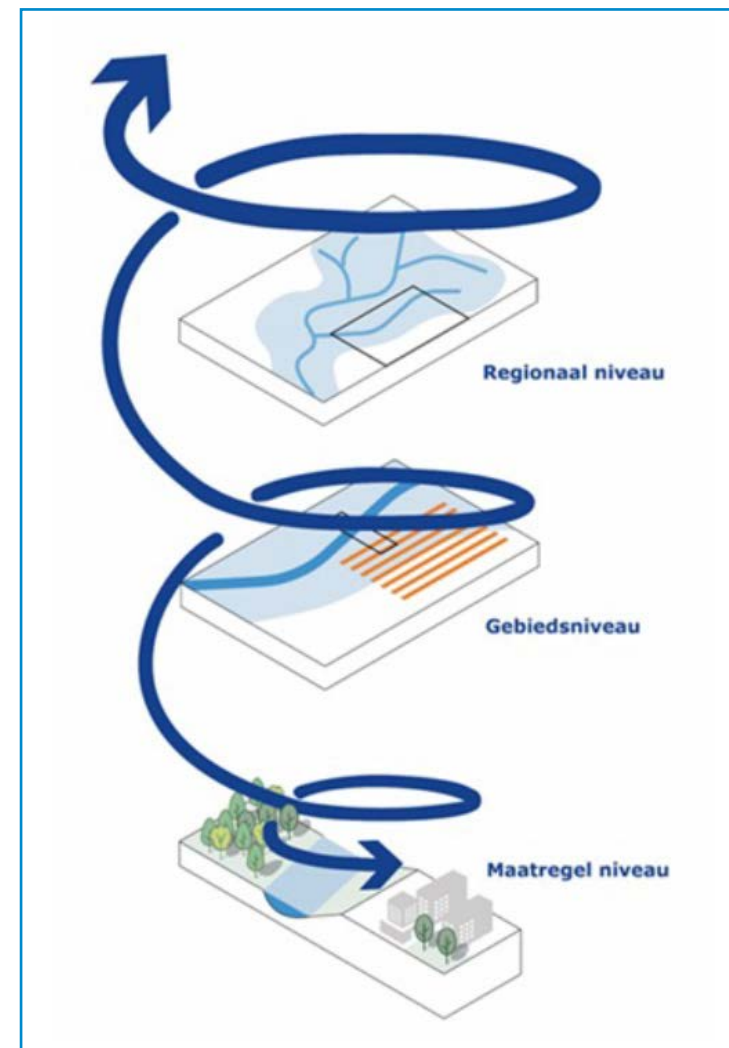

Foto: Gemeente Zwolle

Vooruitkijken en backcasting

Sommige scenario's als het gaat om wateroverlast of droogte zijn nu al aan de orde en zorgen binnen de verschillende stroomgebieden voor problemen.

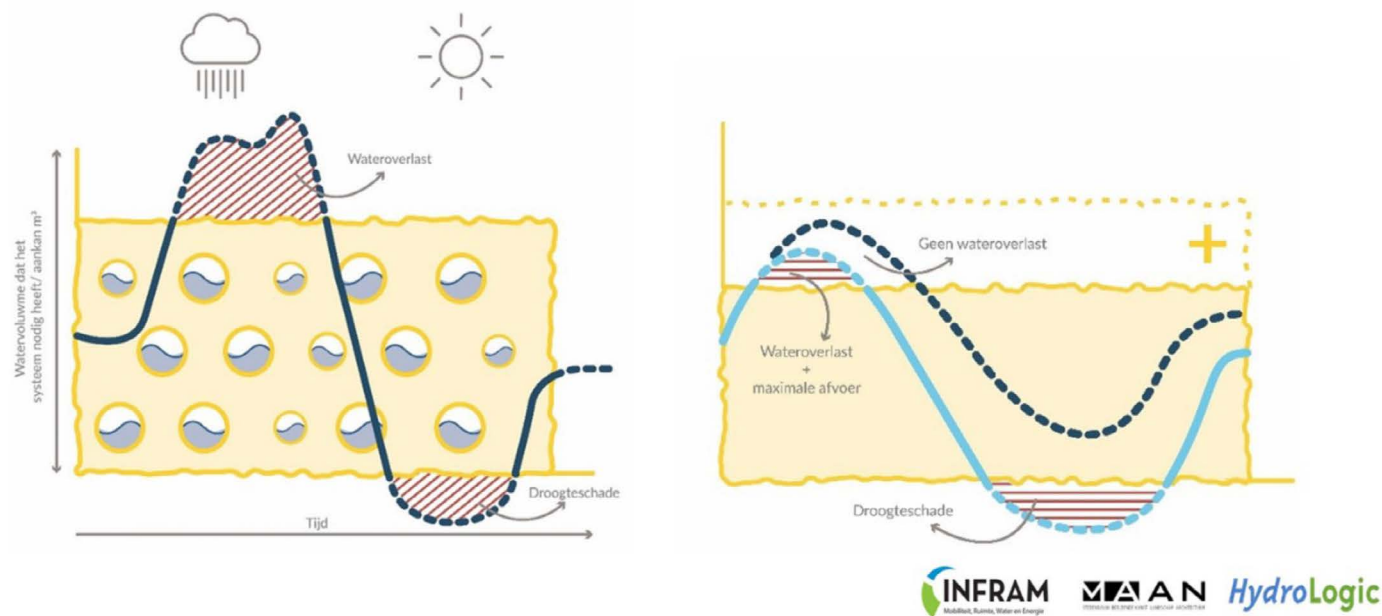

Schaalniveau

Daar worden met de kennis van nu, ook oplossingen voor bedacht, benadrukt programmamanager Stephanie van Schaik. “We benutten uiteraard bestaande kennis, feiten en maatregelen en gaan niet los op allerlei nieuw onderzoek. Waar het om draait, is dat we de beschikbare kennis bundelen en ruimtelijk vertalen. En dat we voor toekomstige ruimtelijke plannen ver vooruit durven te kijken. Wat is de impact van klimaatverandering op onze watersystemen en wat betekent dat voor wonen, ondernemen, werken, natuur en recreëren in 2100? De inzichten vanuit die die scenario’s vertalen we door backcasting naar mogelijke systeemaanpassingen en slimme maatregelen waarmee we voorbereid zijn op toekomstige klimaateffecten. Dan gaat het dus niet om een uniforme blauwdruk om in elk gebied uit te rollen, maar om maatwerk: welke principes passen bij die ondergrond, bij dat systeem en in die omgeving? En wat is er voor nodig om dat te realiseren? Het gaat om hoe we ons beter kunnen voegen naar het natuurlijke systeem en meebewegen met de steeds grotere fluctuaties in waterstanden. Dat vraagt ook om grote, spannende keuzes die je op regionaal niveau moet maken. Met de sponsstrategie werken aan een gezamenlijk inzicht en basis voor die keuzes.”

Sponswerking

Consortium brengt kaarten op tafel

In het consortium bundelen partijen expertise op ruimtelijke opgaven en hydrologische kennis met een goed proces. En dat werkt, geeft Renske aan. “Ik zie bij elke groep dat het consortium erin slaagt de boodschap/manier van kijken over te brengen en mensen te verbinden op inhoud en ambitie.” Tijdens de sessies in de verschillende stroomgebieden komen volgens Petra letterlijk en figuurlijk de kaarten op tafel te liggen. “We brengen de werelden van water en ruimte bij elkaar. Elk met hun eigen perspectieven en kennisniveau. Het is soms hard werken om het gezamenlijke belang vast te houden. De bereidheid om stappen te

zetten is er: in het eerste deelgebied waar we onze uitwerkingssessies hebben gehouden, zijn inzichten en aanbevelingen al verankerd in gemeentelijk beleid. Ook in andere gebieden leeft de behoefte om water en bodem als basis te gebruiken in ruimtelijke ontwikkeling en dat concreet te maken.”

“Je lost niet per se een probleem voor een ander op, maar creëert met elkaar een duurzamer systeem waar iedereen profijt van heeft.”

- Stephanie